

MOTORISTEN

ORGAN FOR MOTORHISTORISK
KLUBB RINGERIKE OG OMEGN

NR. 2 februar 2002 ÅRGANG 19

**Husk! Utstilling forran fengselet den 1. juni og
Prestegårdsløpet vårt den 8. juni.
MEDLEMSMØTE tirsdag 4/6.**

**Bildet fra Gardemoturen i mars
Les i neste avis**

Redaktøren har ordet

Hallo

Tid for avis igjen!! Som dere sikkert ser av løpet og datoer som dette angår så er det i siste liten som vanlig, altså ikke noe nytt i så måte. Tiden strekker dårlig til, men vi skal nå sette opp faste deadliners for de fremtidige avisene så da kanskje vi klarer og bli flinkere til og planlegge, så vi slipper denne arbeidsformen vi har nå. Vi har en travel sesong foran oss med utstilling foran fengslet som det første, videre har vi løp med utgangspunkt fra Ringerike museum og til høsten er det stort ståhei i forbindelse med Sandviken Sundvolden da dette løpet har jubileum og det legges til Klekken på Lørdag, driver vi og ordner så bilene skal stå i Idrettsparken om natta og litt ekstra på Søndre Torv siden det er Byjubileum også. I tillegg kommer alle løp som dere medlemmer deltar på og forhåpentligvis skriver om og tar bilder slik at vi får mye interessant stoff og skrive om utover høsten. Har dere vanskelig for og skrive så noter stikkord så skal jeg prøve og utdype dette slik at dere leser korrektur og sier hvem bilder som kan brukes. Ved at dere er mer aktive på dette planet kan vi få en litt mer variert meny en det vi har nå. Så god sommer!!

Morten

morten.oiom@ringnett.no

Internett

Besøk oss på Internett, <http://mkro.lmk.no>

Her ligger hele tiden oppdatert terminliste. Du kan abonnere på siden og få beskjed på mail når noe nytt er lagt ut.

Send en mail merket "Siste nytt" med adressen din til mkro@lmk.no og du holder deg oppdatert.

FORMANNSHJØRNET.

Nå er det endelig blitt sommer og de fleste har vell vert ute og kjørt med veterankjøretøyene sine flere ganger allerede.

Siden sist har det skjedd en god del. Tur til Gardermoen med omvisning på Brann og redningstjenesten, besøk av "HØKA veteraner i Arnemannsveien og vårmøte hos biltilsynet på Hensmoen vor mange møtte frem i et flott vær. Vi har også åpnet utstillingen i Arnemannsveien og det kom ca 100 besøkende den første dagen, dette er veldig bra.

Videre blir det samling med biler utenfor fengslet i kultusruka, vi starter kl 0900 og jeg håper flest mulig har mulighet til å komme. Det blir også et løp i sommer, dette er et enkelt og lite løp som de alle kan være med på.

Til slutt vil jeg bare minne om at vi har åpent vær tirsdag så kom bare innom til kaffe og en prat.

Hilsen

Per Arne Hubred

Industrihistorie på skinner og hjul

Skrevet av Geir Aspheim

At Hønefoss i sin tid sto i sentrum for norsk transportindustri, er antakelig et ukjent historisk kapittel for mange i dag. Men i lokalene under dagens kulturhus i Arnemannsveien, startet Hønefoss Karosserifabrikk AS i

1936 en industri på skinner og hjul som kom til å sette betydelige transporthistoriske spor etter seg.

Det var vanskelige tider for folk flest i tredveåra med mangel på arbeid. Datidens Norderhov kommune hadde derfor en

«arbeidsmulighetskomité» som ble ledet av tidligere militærkaptein Roal Breien (1882 - 1960). Hans engasjement for å skape arbeidsplasser endte opp med at han den 13. oktober

1936 stiftet Hønefoss Karosserifabrikk ved foten av Øyabakken. Det ble starten på et lokalhistorisk industrikapittel som i løpet av 32 år på det meste ga arbeid for 140 ansatte. I 1950 ble selskapet omdøpt til AS HØKA,

Karosseri- og Jernbanevognfabrikk.

Ved oppstart hadde selskapet en aksjekapital på 125.000 kroner og seks ansatte. Disse var Karl Olsen, Henrik Syversen, Rolf Bentzen, Olaf Hansen,

Aksel Helgesen og Einar Helgesen. Bare tre år senere hadde bedriften vokst

til 60 mann på lønningslista. I følge tidsskriftet Illustrert Norsk Næringsliv (1939) hadde karosserifabrikken da en produksjonskapasitet på 50

- 60 busser og ca. 400 andre karosserier per år. Den første bussen ble levert til et selskap ved Ålesund i 1937.

Tsjekkske stålprofiler

Bedriftens danske driftsingeniør Kay Stub tok etter hvert initiativet til å importere det tsjekkiske stålprofilsystemet Jäckel, som HØKA fikk norsk enerett på. Markedet var i starten skeptiske det nye produktet, men det viste seg at det nye HØKA-systemet var langt mer solid enn det gamle systemet som var basert på t-jern og treverk.

Fabrikkens produkter ble relativt raskt anerkjent hos busselskapene, og HØKA ble etter hvert kjent over hele landet for sine busskarosserier.

Bedriften bygde også førerhus, varebiler, tankbiler, brannbiler, sykebiler, begravellesbiler og flere andre typer spesialkjøretøyer. Ordretilgangen økte

jevnt og trutt, og bedriften gikk med bra overskudd.

Totalt produserte HØKA 217 busser, 96 tankbiler/tankhengere og 404 Weasel-tilhengere. I tillegg kommer et ukjent antall førerhus og andre karosserier.

Ormen Lange

Det vakte stor oppsikt da Hønefoss Karosserifabrikk i 1938 leverte sitt såkalte busstog, «Ormen Lange» til Engeseth Busslinjer. Det besto av en 12

meter lang semitilhenger med 60 sitteplasser og 30 ståplasser. Busstoget, som gikk for å være Europas største, ble trukket av en adskilt trekkvogn. Dette var en stor fordel for passasjerene, som ble spart for både støy og lukt. Busstoget ble til å begynne med trukket av en Volvo trekkvogn med 120

hk. Denne ble i svakeste laget, og etter krigen ble en tysk Faun tatt i bruk som trekkvogn.

Det var imidlertid et problem å holde varmen oppe inne i passasjervognen om vinteren, og det ble derfor installert vedovn. Denne eiendommelige farkosten transporterte passasjerer mellom Hønefoss og Oslo helt fram til 1953, da den ble tatt ut av trafikken for godt.

Krigsårene

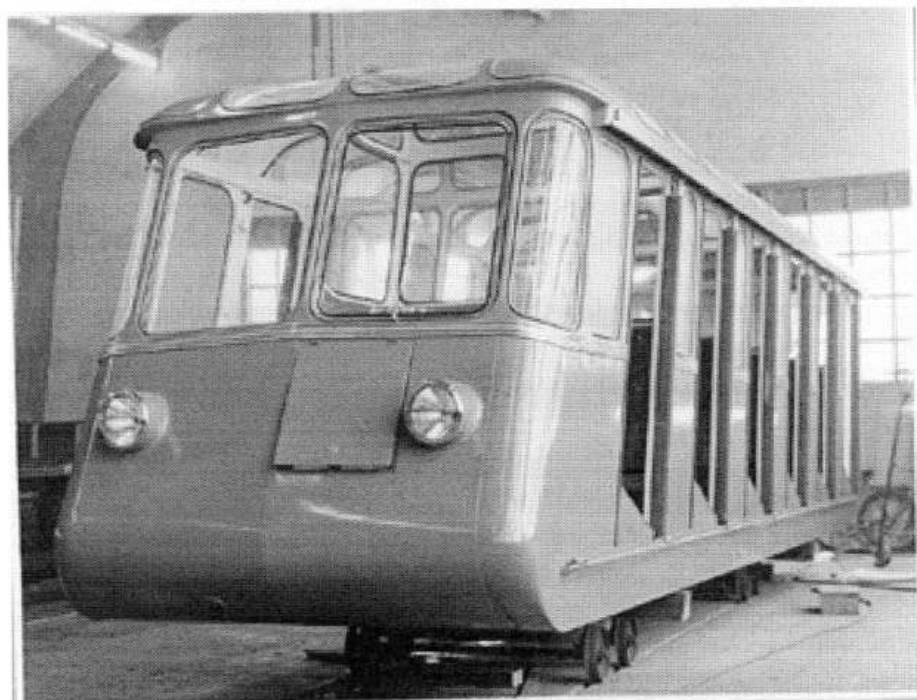
Etter krigsutbruddet i 1940 kom tyskerne raskt på banen og forlangte at fabrikken skulle arbeide for dem. Ledelsen ved HØKA fant det bedre for bedriften og de ansatte å godta det tyskerne påla dem, enn å la okkupantene

overta fabrikken. Man forsøkte å legge forholdene best mulig til rette for å

tilpasse produksjonen til norske interesser og i minst mulig grad de tyske, som fikk bygd flere feltkjøkkenvogner og ambulanser.

Selv om krigsårene var en vanskelig tid, var man allikevel i stand til å se framover. I 1942 kjøpte bedriften et tomteareal på 26 mål ved Flattum utenfor byen, og allerede i 1946 startet byggingen av den nye fabrikken med

en gulvflate på 4.600 kvm. I 1948 flyttet HØKA inn i de nye og moderne produksjonslokalene med eget sidespor fra jernbanen, og bedriftens grunnleger, Roal Breien, overlot ledelsen til disponent Jakob Mørk.

Over på skinner

Fra begynnelsen av 50-tallet ble produksjonen av skinnegående materiell den dominerende virksomheten ved HØKA. Selskapet hadde lisensavtale med

den svenske karosseri- og jernbanevognfabrikken AB Hägglund & Söner og benyttet

deres konstruksjoner. Produksjonen av busskarosserier avtok etterhvert, og

den siste store leveransen av busser skjedde til Oslo Sporveier i 1962.

Bare

noen få busser ble levert etter dette. I årene fra 1954 til 1960 var HØKA også forhandler for det tyske lastebil- og bussmerket Büssing.

NSB bestilte de første jernbanevognene fra HØKA rundt 1950. Ordren lød

på åtte lettbygde godstilhengere. Den største ordren fra NSB var på 180 storvolums godsvogner og ble levert i perioden 1963 - 1965. Flere andre store kunder bestilte også jernbanevogner hos HØKA, blant andre Norsk Jernverk, Norske Esso, Norske Shell og Norsk Hydro. Totalt leverte HØKA 742

vogner fra 1950 til 1968.

Preget hovedstaden

Det HØKA i ettertid først og fremst blir husket for, er trikker. I perioden 1952 - 58 bygde og leverte HØKA 50 motorvogner og 30 tilhengervogner til Oslo Sporveier. Også til Graakalbanen i Trondheim ble det i 1955 levert et trikkesett bestående av motorvogn og tilhenger. Trikkene var meget moderne for sin tid og ble snart kjent under begrepet «Høkavogner». Disse trikkene skulle i mange år fremover sette sitt preg på bybildet i hovedstaden, fram til de siste Høkavognene ble tatt ut av trafikken i 1997.

I 1954 leverte HØKA to nye vogner til Fløibanen i Bergen. En av disse er bevart ved Bergen Tekniske Museum. Det ble også levert 20 gondoler til fjellheisen i Narvik i 1957. Totalt leverte HØKA 86 sporvogner, tilhengervogner og skinnebanetauvogner.

HØKA produserte også lokomotiv av forskjellige slag. De første var akkumulatorlokomotiv med elektrisk utstyr fra Siemens. I 1960 utviklet bedriften et større, dieselhydraulisk skiftelokomotiv. Det første ble levert til Norsk Jernverk. I dag finnes et slikt utstilt på Hadeland Glassverk, og et annet lokomotiv befinner seg i Hønefoss og venter på å bli restaurert. I perioden 1956 til 1964 ble det levert totalt 21 ulike lokomotiver.

Solgt og nedlagt

Etter hvert ble ordretilgangen mindre ved HØKA. NSBs behov for nye vogner

avtok, og konkurransen om ordrene ble stor. Konkurrenten Strømmens Værksted

hadde allerede overtatt Skabo Jernbanevognfabrik, og i mars 1967 kjøpte Strømmen Værksted også opp HØKA. Det meste av produksjonen og utstyret ble

flyttet til Strømmen, og i desember 1968 ble HØKA nedlagt, etter 32 års drift. Bedriften Høsveis flyttet inn i lokalene etter HØKA, og mange av de

tidligere ansatte fikk ny jobb der.

Dessverre ble svært lite av HØKAs arkiv tatt vare på etter nedleggelsen. Mye bedriftshistorie har derfor gått tapt. Heldigvis ble noe tatt vare på, blant annet produksjonsoversikter. Det finnes også en god del bilder fra bedriften, hvor den tidligere HØKA-medarbeideren Willy Granheim fra

Haug var
en flittig fotograf.

GEIR ASPHEIM

Kilder:

Knut Ragnar Holme (1994) "På sporet" nr. 90, Norsk Jernbaneklubb
Asbjørn Rolseth (2001) "Håndverk på hjul", Transportreportasje

DUGNADSLISTE FOR LØRDAGER I ARNEMANNNSVEIEN SOMMERN 2002

DATO	NAVN	TLFNUMMER
01. JUNI	PER ARNE HUBRED TOM GRØTÅSEN	95154711 93028850
08. JUNI	ARNE DØLERUD BJØRN SKJOLDEN	32130724 32124373
15. JUNI	MORTEN ØIOM MARIANNE P. NILSEN	90880592 97790060
22. JUNI	JON C SANDVOLD HELGE ASKIM	32132547 32135328
29. JUNI	BJØRN HAGEN KARL MOEN	61312379 32142569
06. JULI	OLAV SIMON KNUT HAUGAN	32131308 61311642
13. JULI	TERJE KVITEBERG JOHAN BERGSUND	32159784 90572248
20. JULI	LASSE LIAN	95224015

	JOHN BISSGAARD	61311688
27. JULI	PER OLAV ROLUND	32132552
	MARIANNE P NILSEN	97790060
03. AUG	DAG SNEKKVIK	32160268
	LEIF HATLE	32159523
10.AUG	JONNY RØST	32160206
	TORGEIR VAMRAAK	32159832
17. AUG	HELGE BIHLI	32160105
	TOM KR. KEISERUD	32139261
24. AUG	TOM GRØTÅSEN	32160251
	TOMAS HATLE	32159476
31. AUG	PER ARNE HUBRED	95154711
	TOR MAGNE HALVBAKKEN	

**VIKTIG!!!! DEN SOM
IKKE KAN MØTE STÅR
SELV ANSVARLIG FOR
OG BYTTE VAKT
ELLER SKAFFE
STEDFORTREDER!!!!!!!!!!**

PRESTEGÅRDSLØPET

Bli med å danne en ny tradisjon på Ringerike! Den 8. juni går nemlig Prestegårdsløpet av stabelen, et løp for lokale veterankjøretøyer med start og ankomst Norderhov Prestegård.

Løpet går av stabelen lørdag den 8. juni klokken 1100, med en kjøreløype på 45 kilometer, noe som burde være mulig selv for den eldste og mest slitne veteran.

Under veis er det lagt inn små poster med spørsmål av lokal karakter.

Etter ankomst til Prestegården blir det en enkel premieutdeling. Deretter vil det bli grilling og sosialt samvær. Grillmat og godt humør har du med i baksetet eller i sideveska. Ta med deg noe og sitte på også. Kaffe, brus og is kan du få kjøpt på museet som selvfølgelig holder åpent denne dagen.

Vi parkerer kjøretøyene til utstilling i Prestegårdshaven ved ankomst.

Løpet er åpent for alle veterankjøretøyer som er 20 år og eldre.

Sett av denne dagen og la oss få se flesteparten av veterankjøretøyene på Ringerike denne dagen.

Arrangør: Motorhistorisk klubb Ringerike og Omegn

Kontaktperson: Nils Kristian Nicolaisen, tlf. 321 20 482

VEL MØTT!

TERMINLISTE 1

HALVÅR 2002

Lørdag 1 juni

Arrangement i forbindelse med kulturruka

Ans. Helge BihliHei alle i motoristorisk klubb!

Vi skal også i år ha vår vanlige utstilling foran fengselet i Hønefoss.

Dette skjer lørdag 1 juni fra kl 09.00.

Jeg håper du kan bidra med noe.

Si ifra til Helge Bihli tlf 95867362 32160105

Eller helge.bihli@freeway.no

Tirsdag 4 juni

Medlemsmøte i Arnemannsveien

Ans. Per Arne Hubred

Lørdag 8 juni

Prestegårdsløpet

Ans. Nils Kristian Nicolaisen

Lørdag i hele sommer

Utstilling i Arnemannsveien

Ans. Se Dugnadsliste

Medlemsmøte 2 mai. 2002

Møtested : Biltilsynet

Tradisjonen tro hadde vi vårt mai møte på Biltilsynet, Hensmoen. Ca 30 medlemmer stilte opp og det hele ble atter en gang vellykket.

SAKSLISTE:

Utstilling

Alt er i rutr og Nils flattum informerte om at det nesten er fullbooket og finpreparering gjenstår. En jobber med å få et fint skilt ved inngangen.

Arr. Kulturuka

Det blir samling foran fengselet som vanlig, datoen blir 1.juni

Prestegårdsløpet

Nils Nikolajsen informerte og dette finner sted 8 juni, se annonse I Ringerike Blad

Avis

Ny avis sendes ut i løpet av mai, alt stoff må være inne senest 16 mai

Byjubileet

Arr. Komiteen informerte om at klubben vi engasjere og markere seg med å holde utstillingen i Arnemannsveien åpen hver lørdag i sommer. Vi setter opp liste over bemanningen.

Trykking av logo på luer

Det ble bestemt å bestille luer med logo, 50 stk

Diverse

Maling og vask av arnemannsveien utvendig. Førøvrig er nå toalettet nesten ferdigmalt og mer belysning vil bli montert i utstillingslokslet.

Musikk i utstillingslokalet: øyvind Løksli tilbød musikk i

Arnemannsveien noen lørdager i sommer. Han og event. Andre fra Hønen kan spille.

Kjøleskap: klubben er på jakt etter et brukt kombiskap da det er tenkt å kunne tilby publikum mineralvann og is.

Vi får inn cap for salg med klubblogoen på. De kommer i to farger, beige og svart.

T-skjorter og collage gensere er også underveis.

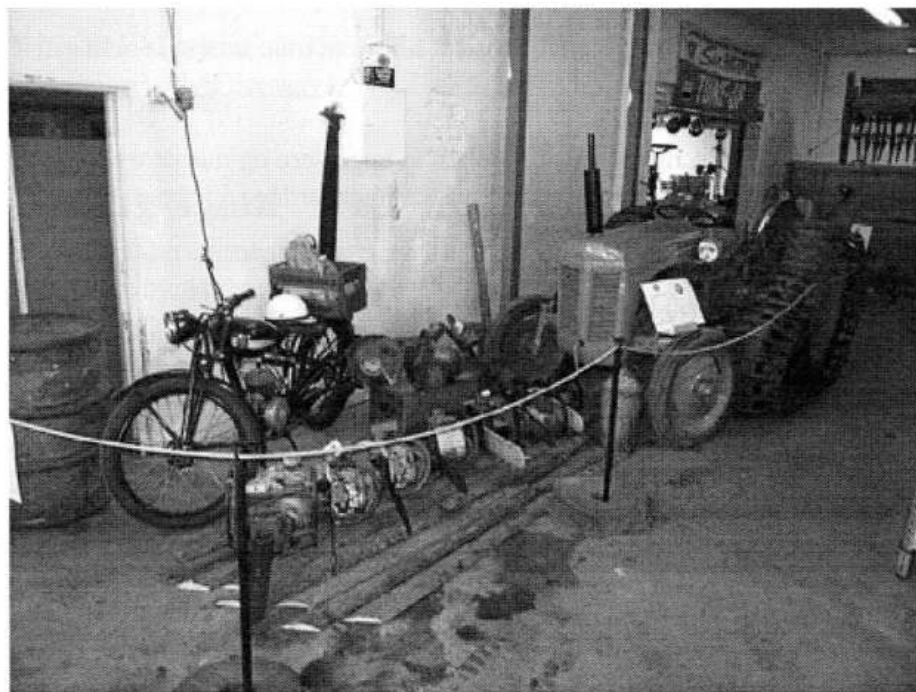
Dette blir å få kjøpt i klubblokale.

Utstilling 2002

Lørdag 1/6 er det åpning av utstillingen vår i klubblokale. Vi har i år forandret litt på innhold og om møblert litt, så det ikke er akkurat det samme fra i fjor.

Det var hele 70 stk som hadde skrevet i gjesteboka, så til sammen var det nok over 100 besøkende, og det er jo en bra start.

Utstillingen er åpen hver lørdag i sommer fra kl 1030 – 1330.

Til Salgs.

Deler til veteranbiler Mye nye/brukte deler til veteran biler selges, Opel - Fiat - Skoda - Ford - Bmw - Volkswagen - Wartburg - Peugeot - Mercedes - Saab - Austin - Vauxhall - Moskwich - Dkw . Som f.eks dører, panser, baklokk, bensintanker, ruter, varmeapparat, felger, instrumenter, chrom, detaljer, støtfangere mm. Delene befinner seg i Hedmark. Henv tlf: 41572341

Motorsykler vurderes solgt.

1936 NSU 250ccm

1938 Ariel red hunter 599 ccm

Begge syklene er restaurert og i originalstand

Henv, Leif Hatle tlf 32159523

OLJETILBUD!!

Kendall olje til gammel bilen på lager.

GT-1 SAE 20-50 mineral motorolje.

Three star gear 80-140 dekker GL 2- 3- 4- 5.

MC 4 cycle SAE 20-50 mineral for m.sykkel.

Alt av Sunoco oljer til nyere kjøretøy.

Tilbud: 20 l. Synt. Gold 5-40 A3/B3 +5 l.

Classic SAE 40 kr. 1050,- inkl. mva

Ta kontakt for et godt tilbud!!!

Helge Bihli

32160105 / 95867362

MOTORHISTORISK KLUBB RINGERIKE OG OMEGN

Postboks 1019

3503 Hønefoss

E-mail: mkro@lmk.no

Hjemmeside: mkro.lmk.no

Postgirokonto 0530 54 16748

Vårt Styre

Formann:

Per Arne Hubred 61312847

Nestformann:

Jon Cristian Sandvold 32122547

Kasserer:

Bjørn Hagen 61311633

Sekretær:

Morten Ydalus 32125514

Arrangementskomite:

Nils Flattum 32159464

Dag Snekvik 32160268

Helge Bihli 32160105

Olav Simon 32131308

Arne Berg 32157391

Torleif Hovi 32157414

Brannbilkomite

Tom Grøtåsen 32160251

Redaktører av Motoristen:

Morten Øiom 61311674

Roar Langen 61310074

Forsikringskomite:

Terje Kvitberg 32159784

Knut Haugan 61311642

Bjørn Skjolden 32124373

Materiellforvaltere:

Håvard Marthinsen 32127282

Karl Moen 32142569

Åsmund Martinsen

RETURADRESSE
Motorhistorisk klubb
Ringerike og omegn
Postboks 1019 FLATTUM
3503 HØNEFOSS

